

HUNYADI LÁSZLÓ

Opera négy felvonásban ❖ *Opera in Four Acts*

Szöveg ❖ *Text by*
BENJÁMIN EGRESSY

MAGYAR SZÖVEGKÖNYV ❖ *ENGLISH TRANSLATION OF THE LIBRETTO*

Első felvonás ❖ *Act One* Cillei halála ❖ *The Death of Cillei*

Történik Nándoron 1456-ban ❖ *At Nándorfehérvár in 1456*
Csarnok Nándorfehérvárt ❖ *Hall in the castle*

SCENA I

Hunyadi Mátyás és a Hunyadi-ház számos baráti
Mátyás Hunyadi and several friends of the House of Hunyad

NO. 1

CORO

KÓRUS
CHORUS

(*Mátyáshoz*)
Hős családod hű barátit
mért hívád ez ősi várba,
hol babéros ősz atyádnak
oly dicső volt végtusája,
hol tizedszer karja által
mentve lőn kedves hazája,
és lehullt görbedt nyakunkról
a török nehéz igája.
E csarnokokba mért hívál,
hol a bekormozott falak
s e boltok roppant ívei
dicső nevérl szólanak,
arról locsog az ősz Duna,
arról morognak a szelek,
sőt a vidék tollasai
az agg dicsőről zengenek.

Szólj, miért hívál?
Talán ocsúdva már
a tönkrevert pogány
jó, hogy bosszút vegyen
e gyámtalan hazán?
S hogy semmivé tegyen,
hisz János meghala,
és benne összedűlt
honunknak védfala.

Ha úgy? jöhet bátran a tar,
mert fent karddal várja a magyar,
mert bár kimúlt az ősz Hunyad,
hő kebleink tartáندانak
roncsolt hazánknak védfalat.

NO. 2

CAVATINA

MÁTYÁS

Házunk nemes baráti,
kiknek hon üdve jelszavok,
becsülöm kebletek hevét
és férfias buzgalmatok.

Hajh! mélyen vérzik e kebel,
mert a rokon szívű gyerek
a szent honért mit sem tehet,
érezni tud csak véletek.

(*to Mátyás*)

Loyal friends of your noble blood
why you summoned to this ancient castle,
where your glorious father
fought bravely to the last,
saving his beloved country
for the tenth time,
ridding our stooped back
of the Turks' heavy yoke.
Why you summoned us
among these sooty walls
and massive vaults
that reverberate his glorious name,
as waves of the old Danube spatter,
gusty winds murmur,
and birds of the forest sing,
all saluting the old hero's name.

Tell us why you sent for us?
Have the badly beaten,
defeated hordes of heathen
set forth again
to take revenge on our orphan nation?
They strive to wipe us out, now that
János is dead,
and with him collapsed
the fortress of our land.

If so? Let the bald enemy strike
and meet the Hungarian's sabre.
We buried the old Hunyadi
but our faithful bosoms
protect our weary nation.

Noble friends of our House!
who cherish the country's good,
I value the heat of your bosom
and your manly devotion!

Alas! my heart is bleeding deeply,
for however strong the sympathetic child
might feel with you,
he can do nothing for the holy nation.

Lovag vagyok, azzá ütött
már sírban szendergő atyám,
s ím, e kard még csak cifraság
a gyöngé gyermek oldalán!

CABALETTA

MÁTYÁS De hogyha fölvirágozand
a most csak gyöngé sarjadék,
ó, akkor végrehajthatom,
mi most szívemben lánggal ég.
S ha majd megizmosul e kar,
s forgatni bírja pallosát,
helytáll a hős megtorlani,
ki sérti a törvényt s hazát.

KÓRUS De hogyha fölvirágozand
CHORUS a most csak gyöngé sarjadék,
ő akkor megmutatja majd,
mi a szívében lánggal ég.

MÁTYÁS De hogyha fölvirágozand *stb.*
Okát hívatástoknak megmondja testvérem, László, ki a
futaki országgyűlésről éppen most érkezett meg.

SCENA II
Előbbiek, László
The same, László

NO. 3
SCENA

LÁSZLÓ *(fölhevülten bejön)*
KÓRUS *(mind elébe mennek)*
CHORUS Légy üdvöz, nemes barátunk!
LÁSZLÓ Viszont kívánom, kedvesim!

KÓRUS Mi hírt hozasz Futakról?
CHORUS Tudasd velünk! – Te nem szólsz?
Arcod sötét, szemednek
vad lángja vet reá fényt.
Tudasd barátaiddal,
lelked mi zordonítja?

LÁSZLÓ Tehát halljátok: az ármány, melynek hálót az atyám oly
gyakran széttépte, bilincseket veret számunkra, melyet
nem oly könnyű lesz széttörni. Cillei Ulrik atyám helyett
kormányozó, és Ujlaki minden hadak főkapitánya lőn.

KÓRUS Az nem lehet, mi azt nem tűrjük el.
CHORUS E Cilleit, kit ostorul
küldött reánk az ég ura,
helytartónak nem ösmeri
közülünk egyik is soha,
ki minden jónak gyilkosa,
bűn fészkel undok kebliben,
kinek lelkét az ördögök
már bírták anyja méhiben.
Honunk megváltó bajnoka,
atyánk, az érdemes Hunyadi,
hány ízben volt kitétetett
ez undok rút ármányinak.
Szólj, még mi hír?

LÁSZLÓ László király közelg, hogy megtekintse, mily karban áll e
vár, s elhozza Cilleit, ki megfizet sáfárkodásomért. De e
levél mindent napfényre hoz.

KÓRUS Halljuk, halljuk!
CHORUS

LÁSZLÓ Egy gazfitól küldé ezt Cillei még gazabb György szerbusz
despotának; és elárulá urát e cimbora.

KÓRUS Halljuk, olvasd!
CHORUS

I am a knight, conferred
by my deceased father,
yet this sword is but an ornament
on the side of a weak child!

Once the weak offspring
grows into full bloom, though,
I will carry out then
what burns my heart now with passion!
Once this arm gains manly power
and wields the sword with craft,
your hero is there to avenge
whoever breaches law and land.

Once the weak offspring
grows into full bloom
he will show us then
what burns his heart now with passion!

Once the weak offspring, *etc.*

Why you were summoned – the reason you will hear
from my brother László, who has just returned from
Futak with news of the parliament.

(enters excitedly)
(going to meet him)
God speed, our noble friend!
God speed to you, good men!

What news from Futak?
Let us know. You do not speak?
Your face is sunken,
lit by wild flames of your eyes.
Let your friends know
what burdens your soul?

Hear my word then: the intrigue whose webs my father
tore apart so often, is now forging for us fetters that will
be hard to break. Ulrik Cillei is governor in place of my
father, and Ujlaki became head of all forces.

Impossible! We cannot bear such thought!

Cillei was sent upon us
as God's worst punishment,
governor he is not
for any one of us,
this murderer of all things good,
nurturing sin in his bosom,
whose dark soul had been possessed
by the devil before he was born.
Noble redeemer of out nation,
our dear father Hunyadi,
how often he was exposed
to the treachery of this rogue.

Say, what else you heard?

King László is on his way here to judge the state of this
castle, bringing Cillei with him, who will pay for my
husbandry. But this letter explains it all.

Let us hear!

Cillei sent this missive by a rogue to that ruffian György,
Despot of Serbs. This fellow betrayed his lord.

Let us hear, read it out for us!

LÁSZLÓ (olvas)
„Brankovics György Szerb fejedelemnek.
Vágyaim betöltvék, kormányzó vagyok, s kezemben a
hatalompálca, hogy megfenyítsem a gyűlölt oláh fajt. Ma
indulunk Nándorra, hogy a két szép madár nyakát kite-
kerjem. Rövid időn oly két labdát nyersz tőlem
ajándokul, minővel nem játszott még egy fejedelem is.
Futak, 1456. Cillei Ulrik”

KÓRUS (bőszülten)
CHORUS Átok reád, ádáz zsvivány,
gyalázatos merényedért!
De esküszünk hitünkre itt,
hogy rútul meglakolsz ezért!
Szent szellemére esküszünk
Hunyadnak, mely körülkben leng,
keményen megfenyítjük őt,
az elfajult, gonosz istentelent.

LÁSZLÓ A király elébe!

KÓRUS A király elébe!
CHORUS (mind elmennek)

(reading out the letter)
“To György Brankovics, duke of Serbia.
My desire fulfilled, I am governor now, holding the better
end of the power as a rod that teaches discipline to the
hated Walachian race. We are off to Nándor today, pre-
pared to break the necks of those two birds of a feather.
Soon enough I will pass you two fine balls that no prince
has ever been able to play with. Futak 1456. Ulrik Cillei”

(with indignation)
Cursed be, you heartless rogue,
for your wretched scheme!
We swear on our faith,
that you will pay for it dearly!
Swear on the holy ghost of
Hunyadi, who is with us at all times,
we shall punish him harshly,
he who knows vile and acts against God.

Off to see the king!

Off to see the king!
(exeunt all)

Változás ❖ *Change of Scene*

Tér Nándorvár alatt, kies vidék a Duna partjain
At the gates of Nándor castle, heath along the river Danube

SCENA III
Király, Cillei, kíséret, nép
King, Cillei, entourage, the people
NO. 4
MARCIA E SCENA

KIRÁLY (elkesen)
KING Bástyája e hazának,
Nándor! magas falaiddal
és büszke tornyaiddal
ezerszer üdvözöllek!
Ó, nyiss kaput – nem ellen,
királyod az, ki eljött
bámulni alkotásod.

CILLEI (gúnnyal)
Nyisd, ó, nyisd fel kapud,
zendülők gyűlhelye!
Ifjú László király
vágyik sírvermibe.
Oly súlyos a palást,
meguntad hordani?
Király! lesz még időd
a sírba szállani.

KIRÁLY Ó, hagyj fel a hőst és nemes sarjadékit homályosító be-
KING szédeiddel; ne mérgezd meg örömöm, mely most keblem-
ben fölfakadt! Ó, daloljatok a nagy Hunyadról, míg lejön
fia királya elébe meghozni hódolatát.

CILLEI Talán jobb lenne követeket küldeni elébe alázatos kére-
lemmel, hogy nyitná meg a kapukat, és alázná le hozzád
magát. De ím, ott jön ő maga!

(with enthusiasm)
Bastion of the country,
Nándor! Your high walls
and proud towers
I greet a thousand times!
Open the gates – no enemy
but your king arrived
to marvel your miraculous fort.

(with contempt)
Open thy gates, open
thou lair of rebels!
Young King László wishes
to be buried in here.
The mantle is so heavy perhaps,
that you are bored to wear it?
Majesty! there is plenty of time
for you to get buried.

Arrest your tongue and speak no wrong of the hero and
his noble offspring. Do not blend venom in the joy of my
heart! Sing praises of the great Hunyadi while his son
descends to meet and honour his king.

We should send envoys perhaps, asking him most hum-
bly to open his gates and condescend to his majesty’s
level. But here he comes in person.

SCENA IV
Előbbiek, László és kísérői
The same, László and entourage

LÁSZLÓ (előrelép, és a Király előtt letérdel)
Uram! Királya e hazának,
térdhajtva tisztelem nagy személyedet
e vár előtt, melyet reám bízál.
Most kulcsait fogadd el tőlem itt
mint hódolásom teljes zálogát.

(kneeling in front of the King)
My Lord, King of our country!
I bow to your majesty
as caretaker of this fortress.
Take the keys from me
as the token of my submission.

KIRÁLY Ifjú, kinek jelentős arcain a hős Hunyadnak lelke tükrözi magát, kelj föl! tartsd meg továbbra is e kulcsokat, hívebb kezekre bízni nem is lehet.

LÁSZLÓ Ó, jó király! fogadd hálám ezért.

Kegyedre, ó, király, mily érdemes leszek, azt a következés s kardom mutassa meg! És ím, e csontok felett, e gyászos vérhelyen atyámra esküszöm nagy ünnepélyesen, hogy kincsem, mindenem e vérszerezte hon, s ha szükség, éltemet érette áldozom.

KÓRUS Éljen László! éljen a haza! éljen a király!

CILLEI *(kifelé néz)* A kíséret megérkezett!

KIRÁLY Jerünk!

KÓRUS Jerünk!

(díszesen bemennek a várba)

Noble youth, whose face reflects the soul of the hero Hunyadi! Raise yourself and keep the keys – I cannot trust them in more reliable hands.

Good king, take my greatest gratitude!

That I will be worthy of your Majesty's grace, my deeds and my sword in due course will prove! Upon the bones of the fallen, on this blood-drenched ground I swear on my father's name with most sincere heart, that this country won by blood is my dearest treasure, for which I am ready to sacrifice my life.

Hail László! Hail to our nation and long live the king!

(looking aside) The entourage has arrived!

Off we go!

Off we go!
(they march into the castle ceremoniously)

SCENA V
Magyar őrk a bástyán (Kórus I), német zsoldosok a színen (Kórus II)
Hungarian guards (Chorus I), German mercenaries (Chorus II)

NO. 5
CORO DI SOLDATI

KÓRUS II *(közelítenek a kapuhoz)*

KÓRUS I Kik vagytok?

KÓRUS II A király kísérete, külföldiek: szolgáljuk Cilleit.

KÓRUS I Barátim! úgy csak künn maradjatok, elöttetek e vár nyomon bezáratik.

KÓRUS II Ti, pártütők, hogyan merészlitek kizárni a királynak őreit?

KÓRUS I Künn tágasabb, és Lászlót magyarjai zsold nélkül is híven megőrizik.

KÓRUS II Mi meg nyomon betörjük a kaput, ha szép móddal be nem bocsátotok.

KÓRUS I S a várat is lerontjátok talán?

KÓRUS I Szegény pulyák! jobb lesz kotródnatok. Egyébiránt, szájas hetvenkedők, füleljetek, mért nem nyitunk kaput: mert nem szabad! tiltják törvényeink. És most menjetek! Fel és alá is út!

KÓRUS I Most isten hírével el, honnan jöttetek, kutyákkal űzetünk különben titeket.

KÓRUS II Vessz hát váraddal itt, nyakas magyar sereg, várj csak, mert Cillei ezért jól megfizet.

(approaching the gate)

Who are you?

The king's men, foreigners in the service of Cillei.

Good friends! Better wait outside, these gates are shut for you.

You traitors! How dare you shut the king's guard outdoors?

More space out there, and King László needs no hirelings, he has his Hungarian guard.

We break in the gate if you will not let us in.

Ready to siege these walls, are you? Poor children! You had better leave! Listen you swaggering hordes! Hear why the gate remains closed: because it is written in our laws. And now leave! Get out of sight!

God speed with you! Back where you came from! before we unleash dogs upon you.

Perish with your castle, stubborn Hungarian troops! You wait and see Cillei pay you back dearly.

Változás ❖ *Change of Scene*

Király szobája
King's room

SCENA VI
Király, Cillei
King, Cillei
NO. 6
DUETTO

KIRÁLY *(aggódva fel és alá jár)*
KING Kizárni a király kíséretét, szép hála! a nem remélt kegyért.

(Cilleihez)
Most adj tanácsot, szólj, ó, mit tegyek?

CILLEI *(gúnnyal)*
Ó, jó király! miért szól Cillei? hiszen szava pusztákon
hangzik el, hacsak dicső tettet nem hirdeti Hunyadnak,
a nagy, megváltó Hunyadnak.

KIRÁLY Feledkezett! tiszteld személyemet;
KING gúnyt tűrni nem tanult László király.

CILLEI Hányszor kell mondanom,
te rászedett király,
hogy e cudar család
merő gazságból áll?
Örökségül hagyá
a vén, gonosz Hunyad,
hogy üstöködnél a
trónról lerántsanak.
Nézd a királyölő,
gaz elfajultakat,
jónek letépni szép
bíborpalástodat,
s hogy téged ékeidből
mint rablók kifosszanak,
s szerencséd romjain
tombérozhasanak.

KIRÁLY Szűnj meg! ó, kérlek!
KING Jaj! már villogtatják
kardjok fejem felett,
hogy irgalom nélkül
ontsák véretem.
Ó, ég! hová jövék?
megölnek, jaj nékem!

CILLEI *(félre)*
Hah! félelem fogott
szívében már helyet;
most rajta, Cillei,
hajtsd végre tervedet!
Ha már kiirtatott
e faj, könnyű nekem
őt, a pulyát a trón
alá terítenem.

KIRÁLY Tanácsolj, mit tegyek?
KING Bátyám! te mindenem!

CILLEI *(nyíltan)*
Királyom! én kimentlek
e gyilkosok kezéből.

KIRÁLY *(örömmel)*
KING Bátyám! te jó rokon vagy!
Óvó tanácsaidra
mért, hogy nem figyeltem?
Nem volna most veszély közt
éltem s királyi székem.
De szólj, miként?

CILLEI Hatalmad szükség kezembe adnod,
s akkor vérök mosandja
rút meggyaláztatásodat.

(worried, pacing up and down)
Locking the king's escort out! Gratitude for the un-
deserved grace!
(to Cillei)
Now speak, tell me what to do?

(with contempt)
Oh King! Why should Cillei speak? His voice is lost in the
wilderness, unless he praises the noble deeds of the great
redeemer Hunyadi.

Enough of that! Respect my person.
King László will not suffer mockery!

How many times I must tell
your deceived majesty
what this family of rogues
contrive is all but lies?
The old, wretched Hunyadi's
dying wish and legacy
was his order
to depose you.
See the regicidal,
vile degenerates,
as they come to tear
your purple robe,
bereaving you of royal treasures
like ruffians do,
and revel with pleasure
on the ruins of your luck.

Cease! I beg you!
I see them brandish
their swords over my head,
knowing no mercy
my blood to shed!
Good heavens! Where did I come?
They will slaughter me!

(aside)
There! Fear has nested
in his heart.
Your turn it is, Cillei
to render your scheme!
Once their lineage is wiped out,
a trifle it is
to shove the child
under the throne.

Give me advice, what shall I do?
Uncle! My only hope!

(overtly)
Majesty! I save you
from these murderers' hands.

(joyously)
Uncle! Blood of my blood!
Had I heeded
your wise precautions,
now my life and my throne
would not be at peril.
Tell me how?

You must concede me your power,
and their blood will wash off
your revolting disgrace.

KIRÁLY	(<i>felszörnyed</i>)	(<i>horrified</i>)
KING	Csak vért ne onts!	Shed no blood!
CILLEI	És ezek majd kiontják a tiédet!	Wait for them to take yours?
KIRÁLY	Ó, ég! kívánj!	Heavens! Be as you wish!
KING		
CILLEI	(<i>egy ív papírt vesz elő</i>)	(<i>taking out a sheet of paper</i>)
	Neved.	Your name!
KIRÁLY	(<i>aláírja</i>)	(<i>signs his name</i>)
KING		
CILLEI	És így	Your throne
	most mentve királyi széked.	has just been saved!
KIRÁLY	És most könyörgeni	Now I must be
KING	a templomba megyek,	in the church to pray
	kérem az ég urát,	to the Lord of heavens
	bűnöd bocsássa meg!	for your sin to forgive!
	(<i>elmegy</i>)	(<i>exit King</i>)
CILLEI	(<i>néhány sort ír; egy fegyverest beint, a levelet neki átadja</i>)	(<i>writes a few lines, then calls for a guard, hands over the letter</i>)
	Gyorsan! add kézhez e levelet!	Quick! Deliver this letter!
	(<i>fegyveres el</i>)	(<i>exit Guard</i>)
	E faj kiirtatott,	Their race is doomed,
	az ég se menti meg!	even God cannot save them!
	A trónhoz egy fokkal	One step closer
	most már közelb leszek!	to the throne I shall be!
	(<i>el</i>)	(<i>exit Cillei</i>)

Változás ❖ *Change of Scene*

László osztálya
Quarters of László

SCENA VII
László

NO. 7
ARIA

LÁSZLÓ Van végre egy pár nyugodt pillanat
gyors szárnyain az édes képzeletnek
hozzád repülni, ó, kedves Máriám.

Ó, szállj hozzám, ég angyala,
oszlasd az éjnek gyászborúját,
ó, Máriám, napom te vagy,
áraszd a hajnal fénysugarát.
Ó, ajkadon van annak bíbora,
égő szemedben fénylő csillaga,
s ha újra hallgatom ajkad ezüst szavát,
hallom lezengeni az égiek karát.
Ó, Máriám, szép angyalom,
szállj le, mert napom te vagy,
ó, kedves, szép Máriám.

Ó, szállj hozzám, szállj, ég angyala,
oszlasd az éjnek gyászborúját,
ó, szállj hozzám, szállj,
ó, kedves Máriám.

Látom tűzét villámló szemednek,
égi arcod nemes vonásait,
hollószínét lengő fürtjeidnek,
hallom szavad ezüstös hangjait.
S ha vőlegényi csókom
szűz ajkadon csattanna el,
ó, nem cserélnék akkor én
a mennynek üdvivel.

SCENA VIII
László, Rozgonyi

NO. 8
SCENA E FINALE CON STRETTO

ROZGONYI Légy üdvöz, szívemnek hű barátja!

A few tranquil moments at last
when on the wings of sweet thoughts
I fly to your arms, my dear Mária.

Fly to me, angel from heaven,
dispel the deadly gloom of night.
My Mária, my shining sun,
bring me the morning light!
Your lips are the first blush,
your eyes are the morning star.
I hear a silvery voice as your lips part,
I hear heavenly voices at last.
Dearest Mária, my glorious angel,
fly to me, you are my sun,
so sweet, so tender, my Mária!

Fly to me, angel from heaven,
dispel the deadly gloom of night,
fly to me, come to me,
dearest Mária!

I see the lightning in your blazing eyes,
the noble lines of your heavenly face,
the raven locks of your tossing hair,
I hear the silver sound of your voice.
Should my groom's kiss
seal your virgin lips,
I would never give that away
for heaven's grace.

Greetings to you, good friend!

LÁSZLÓ Isten hozott, szerette Rozgonyim!

ROZGONYI Arcod vidám, szokásod ellenére;
barátom, szólj, kivel foglalkozál?

LÁSZLÓ Édesdeden merengtem álmaimban,
a mennyben voltam kedvesem körében.

ROZGONYI Ébredj tehát föl a sötét pokolra.
Nem vagytok még elhíva a királyhoz?

LÁSZLÓ Nem!

ROZGONYI Úgy a vőfély eljő nemsokára
meghívni a nagy véres lagzira,
és e menyegző papja én leszek,
hogy a halállal összeeskesselek.
Nézd ez iratot!
(*levelet át*)

LÁSZLÓ (*átolvassa a levelet*)
Ó, fürtelem! még ezt is?!

ROZGONYI És e cudar tett végrehajtása rám van bízva, rám, aki
inkább önvérét ontaná, mintsem hajadnak csak egy szá-
lát is illetni engedné.

LÁSZLÓ Édes barátom! szűm hasonlólag érez irántad; de most
nincs helye az érzelésnek, e mocskos tervet szükség du-
gába döntenünk, mielőtt teljesedésbe mehetne.
(*az oldalterem felé kiált*)
Barátim, jöjjetek!

SCENA IX
Előbbiek, szolga, László párhívei
The same, servant, László's adherents

KÓRUS Mit kívánsz?

CHORUS

LÁSZLÓ Barátim! halljátok és szörnyedjete! Cillei rábírta a
királyt, hogy családom és minden barátai a föld színéről
eltöröltessenek. Meg leszünk híva ma este a királyhoz,
hol zajgó öröm között, csillogó pohárt ürítve fogunk
kardélre hányatni.

KÓRUS Ó, ég! rettentő!

CHORUS

LÁSZLÓ A végrehajtás Rozgonyira van bízva. Itt a levél!

KÓRUS Ezer halál és kárhozat reá!

CHORUS Eltűrjük-é, hogy egy pillanatig
bűzhítse véstetjes lehelete
ez áldozatvérrel szentelt helyet?
Nincs irgalom! Pokolra most vele!
Vért szomjazott, tehát ő fúljon bele!

SZOLGA Gróf Cillei!

SERVANT

KÓRUS (*kardhoz kapva*)

CHORUS Na, jókor hozza közinkbe ördöge!

LÁSZLÓ Mérséklés, barátim! Vonuljatok a mellékterembe, és
kiáltó szómra azonnal jöjjetek.
(*elmennek*)

SCENA X
László, Cillei páncélban
László, Cillei in armour

CILLEI A király kegyét hozom számodra. Üdvözlő általam, és
meghí az ünnepélyre, melyet a nándori győzelem emlékére
ülendünk!

LÁSZLÓ Úgy! ünnepélyre? temetségre híz, Cillei, temetségre, hol
ebek fogják morogni csontjaink fölött a halotti dalt.
Én nem megyek.

CILLEI Hogyan?

God bless you, my beloved Rozgonyi!

You look unusually happy,
my friend, tell me with whom you conversed?

Immersed in sweet dreams,
I was in heaven with my sweetheart.

Wake up then to the darkest inferno.
Have you not been invited to the king?

No.

So the best man will not fail to come
and invite you to a gory wedding.
I will be the priest
to wed you with death.
Look at this letter!
(*hands him a letter*)

(*reads the letter, horrified*)
What new monstrosity!

I am charged with this hideous deed! I, who would shed
his own blood rather than let you be hurt in any way.

Dear friend! I feel the same for you. It is no time for
sentiments, though, we must hinder this dirty scheme
before it is carried out.
(*calls to the side room*)
My friends! Hurry to me!

What do you wish?

My friends! Listen and abhor! Cillei persuaded the king
to order that my family and all my friends are wiped out
from the face of the Earth. We are invited to the king
tonight, where we are to be slain in the midst of a joyous
feast, raising a cup to cheer.

Heavens! It is horrendous!

Rozgonyi is charged with the execution of the plan. Here
is the infamous letter!

A thousand death and curse upon Cillei!
Should we bear even for a moment
his foreboding breath to reek
in this place where sacrifice was made?
No mercy! To hell with him!
He was demanding blood: now let him drown in it!

Count Cillei!

(*snatching their swords*)
Just in time his devil brings him among us.

Temper, my friends! Step into the side room and wait
until I call you, then come at once.
(*László's adherents leave*)

I deliver the king's grace for you. He sends his greetings
and invites you tonight's festivities that we devote to
commemorate the victory of Nándor.

Is that so? Festivities you say? Funeral it is, Cillei!
Burial, where dogs will growl the wake over our bones.
I am not going.

What do you mean?

LÁSZLÓ Cillei, gazságod napfényre jött. Eljövél, hogy ármányod-
szótte hálódba csalj, és ímhol megfogtad tenmagadat.

CILLEI Vakmerő! ezért meglakolsz!
(*el akar menni*)

LÁSZLÓ Maradj, ármánymester! Számvetésünk van egymással.

(*merően szemébe néz*)
Cillei, van istened? Mit vétett atyám néked, hogy három
ízben halálra keresd; mit vétettünk mi, hogy vérünket
szomjazod?

CILLEI Rágalom! Én irántad a legjobb szándékkal vagyok.

LÁSZLÓ (*leveleket vesz elő*)
Ím, itt vannak jóindulatod bizonyosságai. Ezen levélben
fejünket küldöd ajándékul gaz rokonodnak, Brankovicsnak,
ebben parancsot adsz Rozgonyinak, hogy orozva kardra
hányjon!

CILLEI Ármány, esküszöm a mennyekre!

LÁSZLÓ Ne esküdjél, ádáz zsvány, úgyis a pokolé valál születé-
sed előtt.

CILLEI És ezt nékem szemembe, te pártos oláh eb!
(*kardot von, nekivág, mit László karjával feltart*)

SCENA XI
Előbbiek, László pártja
The same, László's adherents

LÁSZLÓ Segítség, barátim!

KÓRUS (*kijönnek, és Cilleit összevagdalmják*)

CHORUS

CILLEI Átok reád, magyar!
(*meghal*)

KÓRUS Végpillantatában is

CHORUS átkokat nyög a kaján,
ő, ki átokul feküdt
a szabad magyar nyakán.
Vérben fetreng a lator,
megveré saját bűne,
vermet ásott ő nekünk,
s fővel ő bukott bele!

SCENA XII
Előbbiek, Király, örök
The same, King, guards

KIRÁLY Mi rémületes zaj
KING van e teremben itt?
(*meglátván Cilleit*)
Uram, segíts! ez vér!

KÓRUS Megöltük Cilleit!

CHORUS

LÁSZLÓ Uram, király! megölve Cillei, de bosszúért gaz vére nem
kiált. Nézd ez irományt, gonosz szívének hű tanújelét.
Fejünk ígérte ebben Brankovicsnak.

Most eljött törbe csalni engemet, s midőn szemére hányám
cselszövényeit, élesre fent karddal rohant reám, fegyver-
telenre, és barátaim vérbűnt vivének véghez. Nemes király!
bocsáss meg nekik!

KIRÁLY (*reszkette, félre*)

KING Megölve bátyám, hű tanácsadóm!
és itt állok e tigrisek között,
remegve, vajon melyik pillanatban
ontják ki majd véreimet.

Cillei! Your scheme has come to light: you come here to
allure me into the web of your plotting. But there you
are, caught by your own trap.

Insolent! You will pay for this dearly!
(*he will leave*)

Stay, you scheming serpent! We have matters to reckon,
you and I.
(*looking straight into his eyes*)
Do you believe in God, Cillei? What harm did our father
do to you, so that you betrayed him three times, and
what is the vice that calls for our blood?

Nasty slander! I mean the best for you.

(*taking the letters*)
Here is the evidence of your goodwill. In this letter you
send our heads with compliments to your wicked kins-
man, Brankovics. Here you order Rozgonyi to slain us in
ambush!

It is a fetid intrigue, I swear to God!

Do not swear, you savage rogue. You belonged to hell
before you were even born.

You say that to me, you dissenting Walachian dog?
(*unsheathing his sword, he charges at László, who halts
the blow with his arm*)

Help, my friends!
(*they storm the room and slain Cillei*)

Curse on you, wretched Hungarians!
(*dies*)

In his dying moment
he tells one last curse,
he who was a curse himself
burdening free Hungarians.
The rascal wallows in blood,
slain by his own crime,
he set a trap for us
and fell in it himself headlong.

What terrible noise
in this room?
(*seeing Cillei*)
Good Lord, help me! 'Tis blood!

We killed Cillei!

Your majesty, Cillei is dead, but his vicious blood does not
call for vengeance. Here, read this letter, the witness of his
wicked heart. He promised our head to Brankovics.

Now he came to decoy me. As I uncovered his evil doings,
he charged with a sharp blade, and I was there unarmed,
so my friends took vengeance on him. Noble king! Have
mercy!

(*trembling, aside*)
My uncle and faithful advisor is slain,
and I am standing amidst ferocious tigers,
trembling to wait the moment,
when they take my blood.

	(<i>nyíltan</i>)		(<i>overtly</i>)
	Igen kedves magyarjaim,		My dearest Hungarians!
	ismerve tiszta szívetek,		Knowing your noble heart,
	önkéntelen hibátokért		for your inadvertent failure
	szívem szerint megengedek.		I forgive you with all my heart.
KÓRUS	Éljen László király!		Long live King László!
CHORUS			
	<i>FINALE CON STRETTO</i>		
KÓRUS	Meghalt a cselszövő,		The traitor is dead at last,
CHORUS	eltűnt a rút viszály,		and no discord any more,
	éljen soká a hon,		long live young King László,
	éljen László király!		long live our land and home!
LÁSZLÓ	Meghalt a cselszövő <i>stb.</i>		The traitor is dead at last, <i>etc.</i>
KIRÁLY	Vad pártütő csoport,		You savage dissenters
KING	halálért lesz halál,		for death, death is your pay,
	nyakadra tettedért		and feel upon your necks
	hóhér pallosa száll!		the weight of the headsman's axe.
KÓRUS	Meghalt a cselszövő <i>stb.</i>		The traitor is dead at last, <i>etc.</i>
CHORUS	Meghalt a vérszopó,		The bloodthirsty beast is dead,
	megmentve a haza,		Our fatherland is saved!
	meghalt a szörnyeteg,		The monster is dead,
	megmentve a haza.		Our fatherland is saved!
	Éljen László király!		Long live King László!
	Meghalt a cselszövő <i>stb.</i>		The traitor is dead at last, <i>etc.</i>
	VÉGE AZ ELSŐ FELVONÁSNAK		END OF ACT ONE

Második felvonás ❖ *Act Two*
A királyi eskü ❖ *The King's Oath*

Történik Temesvárt 1456-ban a Hunyadiak jószágán ❖ *At the Hunyadi estate of Temesvár in 1456*
Terem Temesvárott ❖ *Hall in the castle*

	SCENA I		
	Erzsébet hölgyei gyászban		
	<i>Erzsébet's maids in mourning</i>		
	NO. 9		
	CORO ED ARIA		
KÓRUS	Hát igaz? való a hír, mely		Is it true? the news that
CHORUS	szárnyakon repes?		has taken wings?
	Nagy szerencse, melyben e nap		Fortune it is that to Temes
	részesül Temes.		this very day brings!
	Termeinkbe úri vendég,		Majestic guest, a king
	egy király jövend!		comes to our home!
	S mért öröm helyt e falak közt		So why is the deadly silence
	síri, néma csend?		instead of joy?
	Testeinken mért halotti,		Why are we draped
	barna gyászruha?		in somber mourning?
	s asszonyunk szemében könnyek		And why is our lady
	sűrű zápora?		shedding tears?
EGY HÖLGY	László és barátai		László and his friends
MAID	vérbűnt követtek el;		committed a blood feud;
	megölték Cilleit		they slain Cillei
	fegyvernek élivel.		with their swords.
	Ezért keserg legott		It saddens deeply
	a bús szívű anya,		the poor mother,
	és rajtunk bíbor helyett		and with her we change
	a barna gyászruha.		from purple to somber.
KÓRUS	És most fejtvé a talány,		The secret is revealed now,
CHORUS	miért e néma csend,		why the silence is so deep,
	s rajtunk bíbor helyett		and why we are draped
	a gyász ruhája leng.		in somber mourning.
	Hát igaz? való a hír <i>stb.</i>		Is it true? the news that has taken, <i>etc.</i>

SCENA II
Előbbiek, Erzsébet gyászban
The same, Erzsébet in mourning
ARIA

ERZSÉBET Gyógyszert nem ád
szívedre, ó, anya,
csak a király
kegyelmi szózata.
S ez a király
oly jó, nemes, szelíd,
törölni kész
a sírók könnyeit.
De trónusát
kajánok környezik,
kik buktomat
öröm között lesik.
Gyógyszert nem ád *stb.*

(*szorongva*)
Gyermekim! ó, mi vár tireátok?
A nemes erkölcs tiszta útját
félrehagyátok,
s vétek ölébe léptetek át.
Én titeket szendén nevelélek,
mégis e vérbűnt elkövettétek!
Míg karom e gyászos szívre lezár,
rátok a hóhér pallosa vár.

Hah! Térdel ott a verpadon,
bekötve homloka,
s fölötte villog szörnyűen
a hóhér pallosa.
Gyilkos, megállj! Ártatlan ő!
Megölni nem szabad!
Jaj! nagy ég! nagy ég!
Lehullt az áldozat!
(*földre omlik*)

KÓRUS Segítség! segítség! meghal ő!
CHORUS Térj magadhoz, asszonyunk,
nyisd fel égi, szép szemed,
s úzd szívedből szerteszét
e sötétes képeket.
(*fölsegítik Erzsébetet*)

ERZSÉBET Hol vagyok?

KÓRUS Hölgyeid körében,
CHORUS ápolunk szelíden tégedet.

ERZSÉBET És gyermekim?

KÓRUS Még ma karjaidban.
CHORUS

ERZSÉBET És élnek ők? hajh! egy más hazában!

KÓRUS Tévedsz, asszonyunk, ők élnek, már útban vannak, ezen-
CHORUS nel itt lesznek a királlyal.

ERZSÉBET (*magához tér*)
Igen, itt lesznek ők! hisz csak álom volt, amit láték.
Igen, karomba zárom őket, mert bár kezök vértől gőzölög,
csak mégis anyjok vagyok.

CABALETTA

Térdhajtva kérem őt,
őt, a szelíd királyt,
megszánja kínomat,
igen, ő megbocsát.

KÓRUS Ha kéri sírva őt,
CHORUS a szelíd királyt,
megszánja kínjait,
és nékik megbocsát.

ERZSÉBET Térdhajtva kérem őt *stb.*
(*mind elmennek*)

There is no remedy
for your heart, mother,
only the king's
words of mercy.
And his majesty
is so good, noble and gentle:
ready to wipe off
the mourners' tears.
Yet his throne
is surrounded by ill-meaning enemies
who await my fall
with the greatest of joy!
There is no remedy, *etc.*

(*in anguish*)
My children! What is in stall for you?
You left the righteous path
behind you,
stepping into the realm of crime.
I brought you up meek and docile,
and you still committed a crime!
While I close you to my mourning heart
the headsman's axe is your fate.

He is kneeling there,
bandage on his eyes,
above him is ruthlessly wielding
the terrible axe!
Halt, you murderer! He is innocent!
He must not die!
Heavens! Good heavens!
The sacrifice is made!
(*collapses*)

Help, help, she is dying!
Come around, our lady,
open your heavenly eyes,
and chase from your heart
all images of gloom.
(*they support Erzsébet*)

Where am I?

Among your maids:
we care for you tenderly.

And my children?

You will embrace them today.

Are they alive? On another land!

Wrong you are, our lady, as they are alive and on the
way here with the king.

(*recovering*)
Indeed, they will be here! it was just a dream. Indeed,
I will embrace them both, as though blood stains their
hands, I am still their mother.

I beg him on my knees,
his most gentle majesty,
to take pity on my pain,
and he will forgive!

Begging in tears
the gentle king,
he will pity her pain
and certain to forgive.

I beg him on my knees, *etc.*
(*exeunt all*)

Változás ❖ *Change of Scene*

Előterem
Ante hall

SCENA III
Király, László, Mátyás, Gara, Erzsébet, Mária, főurak, asszonyok, királyi kíséret
King, László, Mátyás, Gara, Erzsébet, Mária, noblemen, ladies, entourage

NO. 10
MARCIA

KÓRUS *(kívül)*
CHORUS Éljen a király!

(off stage)
Long live the king!

NO. 11
SCENA

ERZSÉBET *(térden)*
Vérkönyeket hullajt előttem itt
egy árva nő, térden, uram, király,
esengni fog, míg föl nem szárad az
magas kegyelmed fénysugarinál.

Szűm régi sebére
még nem jöve balzsam,
és újat nyita a sors
mérges nyila rajtam.
Egy szó a királynak
nyílt ajkairúl,
és a bú zivatarja
szűmről lesimul!

(on her knees)
Tears of blood in your presence
a bereaved woman sheds, your majesty,
pleading until those tears are parched
by the sun of your highest grace.

No remedy has come
to my heart's old wound,
when the poisoned arrow of fate
opened yet another one.
One word is enough
from the king's worthy lips
to cast off from me
the storm of sorrow.

KIRÁLY Kelj fel legott, vesd félre gyászodat,
KING elkínzott szívű, derék anya,
hited szerint mély bűd viharjait
kergetse el kegyelmem szózata.

Rise at once, and cast off your grief,
you much suffered, good mother,
and let the storms of your deep sorrow
scatter by my words of mercy.

Bár gondtalan ésszel
vérbűnt követének,
és e vér rokonom volt,
akit megölének,
hős apjok erényét
nézvén a király,
e sunda merényért
bosszút sohasem áll!

Although they recklessly
perpetrated a blood feud,
and it was my next of kin
whom they murdered,
honouring the merit of their
heroic father, the king
will never take revenge
for their insidious deed!

KÓRUS Éljen a szelíd, a nemes király!
CHORUS Könnyeket szárasztja fel kegyesugarinál!

Long live his most noble majesty!
The shining of his grace dries up all tears.

KIRÁLY *(Máriához)*
KING És te, szép szűz! e hon legszebb virága, elégedett vagy-e
királyoddal?

(to Mária)
And you, beautiful virgin! Flower of our nation, are you
content with your king?

MÁRIA Ó, jó király! ha így hinted szét kegyed malasztját, úgy
trónod ingadatlan, mint honunk sziklás bércei.

Good majesty, if this is how you spread your grace, your
throne will be unyielding, like the cliffs of our country.

KIRÁLY *(szerelmesen)*
KING Bájos tündér, mi szép, mi mennyei így hallani ajkad
szelíd szavát, és kecses szemedből olvasni a jóváhagyást!

(infatuated)
Fair lady, how heavenly it is to hear such gentle words from
your lips, and see contentment in your gracious eyes!

GARA *(félre)*
Hálóban vagy, király!

(aside)
You are in my net, majesty!

KIRÁLY Most vezessetek termeimbe, hadd legyenek tiétek!
KING *(a Király megy Máriával, Gara utánuk, szeméből öröm
sugároz; mind el, csak Erzsébet, László, Mátyás maradnak)*

Take me to my chambers now, let me be yours!
*(the King and Mária leave, Gara is after them, beaming
with joy. All leave, except Erzsébet, László and Mátyás)*

SCENA IVa
László, Mátyás, Erzsébet

NO. 12a
TERZETTO

ERZSÉBET *(kitörő örömmel)*
Karomban vagytok újra, véreim!
Lezárlak e megkínzott kebelre,
amely csupáncsak értetek dobog.

(with overwhelming joy)
You are in my arms again!
Come to my sorrowful bosom
that heaves only for you.

ERZSÉBET	Karomban vagytok újra, véreim <i>stb.</i>	You are in my arms again, <i>etc.</i>
LÁSZLÓ,	<i>Karodban vagyunk újra, véreid!</i>	We are in your arms again!
MÁTYÁS	<i>Lezárunk e megkínzott kebelre,</i> <i>amely csupáncsak értünk dobog.</i>	We rest on your sorrowful bosom, that heaves only for us.
ERZSÉBET	<i>(Lászlóhoz, őt simogatva)</i> Enyém vagy újra hát, hős bajnokom, atyádra ismerek vonásidon.	<i>(carressing László)</i> I have you back, my heroic warrior, I see your father in your face.
LÁSZLÓ,	Tiéd vagyunk most újra, jó anya.	We belong to you again, good mother!
MÁTYÁS		
ERZSÉBET	<i>(Mátyáshoz)</i> Anyád reménye, te göndör hajú, szép, villogó szemű, kedves fiú!	<i>(to Mátyás)</i> Your mother's hope, you gentle boy with curly hair, and bright eyes!
LÁSZLÓ,	Ah, jó anya! te jó, kedves anyánk!	Good mother, our gentle, good mother!
MÁTYÁS		
ERZSÉBET	Itt vagytok ölemben; de nincsen hatalom, mely kebletekről letépje az én karom.	You are in my arms, and there is no power strong enough to tear my hands off your heart.
LÁSZLÓ,	Mi jó vagy, édes,	How good you are, sweet,
MÁTYÁS	buzgó anyám, vért ontanál te, mint pelikán. Sőt még od'adnád szent üdvödet, hogy rajta váltsd meg szülöttidet.	thoughtful mother! You would shed blood like a pelican. You would even surrender your own salvation to redeem the ones you bore to this world.
ERZSÉBET	Ah, én örömmel kiontanám vérem buzogva, mint pelikán. Sőt még od'adnám szent üdvömet, hogy váltanám meg szülöttimet!	I would willingly shed my blood for you like a pelican.
MIND	Most a királyhoz el,	I would even give up my own salvation, to redeem the ones I bore to this world.
ALL	kívánni esküjét, tisztán valóban úgy, úgy bírhatjuk kegyét!	Off to the king now, and ask for his oath. That is the seal of his mercy and grace.
SCENA IVb		
Előbbiek, Gara		
<i>The same, Gara</i>		
GARA	A király kívánja a két Hunyad fiút. <i>(László, Mátyás, Gara elmennek)</i>	The king wants to see Hunyadi's sons. <i>(László, Mátyás, Gara exeunt)</i>
NO. 12b		
ARIA		
ERZSÉBET	<i>(magában)</i> Nagy ég! mit akar velök a király!	<i>(to herself)</i> Good heavens! What does the king want from them?
<i>(szorongva)</i>		
Ah! rebegés, ami vadul		
háborítja lelkemet,		
hirtelenül mért ragadák		
keblemről gyermekimet.		
Olyan szomorú sejtelemmel		
van telve szívem,		
amelynek megfejtésére		
képes csak Isten!		
Ah! rebegés, ami vadul <i>stb.</i>		
SCENA IVc		
László, Mátyás, Erzsébet		
LÁSZLÓ,	<i>(örömmel telve térnek vissza)</i>	<i>(return with joy)</i>
MÁTYÁS	Ó, jó anyám / kedves anyám, derüljön homlokod, a jó király kegyével halmozott!	Oh dear mother, cheer up your face, the good king has endowed us with his grace!

CABALETTA

ERZSÉBET *(örömmel)*
Ah, öröm!
Báj, reménysugár,
miként szivárvány mosolyog,
rám szerencse vár,
két fiam élni fog.
(mindhárman el)

(joyfully)
Ah, joy, joy!
Splendour, and a ray of hope,
like rainbow smiles
the fortune on me,
my two sons will live.
(all three exeunt)

SCENA V
Gara

NO. 13
ARIA

GARA *(visszajő)*
Örökre fel, Gara!
borús eged derül,
s arany sugárival
remény ragyog körül!
László, magyar király
kedveli Máriád,
és érte kész ma is
od'adni bíborát.
Jól van tehát, király!
vidd el menyasszonyod,
helyette zálogul
enyim kormánybotod!

S e nyomorú féreg, e sehonnai oláh, halálos ellenem fia
meré kérni leányom kezét? hogy letörje családom leg-
szebb rózsáját? Haha! nem számodra virult az! Királyi
kertbe fogom átültetni, hozzáillő, nemes fajok közé. –
Odaígérém ugyan, de csak azért, hogy bizalmas kicsal-
jam, és belássak gaz, álnok szűd legmélyebb rejtekébe,
hogy a legelső nyílt szavadnál torkon ragadjalak, és mint
pártütőt bakónak adjalak.

És te, hályogos szemű, bolond Hunyadi,
te hiszed, hogy elnyered leányomat?

Midőn remélt örömnapped virrad,
szűz kebliről pokolba sújtalak!
Örökre fel, Gara! *stb.*
(elmegy)

(returns)
Happy days, Gara!
Your gloomy sky is clearing,
and with golden rays
hope shimmers at last.
László, the Hungarian king
loves your Mária,
and in return he is ready
to trade in his royalty.
Good deed indeed, majesty,
take your bride with you,
and leave behind for me
your helm as a token in lieu!

And this miserable worm, this vagrant Walachian, the
son of my arch enemy – how dare he ask for my daughter,
tearing the most gorgeous rose of my kin? She is not
blossoming for you! I will plant her in a royal garden,
with noble breeds where she belongs. – I promised you
her hand, only to gain your confidence and seek the
fathom of your wicked heart, only to grab your throat
upon your first sincere word, and give you over to the
hangman for your treachery.

And you, blear-eyed fool, Hunyadi,
you believe to gain my daughter's hand?

When your long-awaited nuptial day arrives,
from her virgin bosom I'll strike you to hell!
Happy days, Gara!, *etc.*
(exit)

SCENA VI
László, Mária

NO. 14
DUETTO

LÁSZLÓ Elvégre van hát egy pár pillanat
körödben lenni, édes Máriám!
Éldelni a mennyország kéjeit,
ó, bár e kéj vég nélkül tartana!

MÁRIA Ó! én szomjúzám e pillantatot,
hogy kebleden kiöntsem lelkemet.
Szép mátká, bár erős hitem vala,
hogy vérmocsok kezed nem szennyezi,
mégis pokolkínt állék miattad.

LÁSZLÓ Édes, ne arról! oly kellemetlen!
Nem hallhatok mást bíbor ajkaidról,
nem, semmi mást, csupán szerelmedet.

MÁRIA Ó, édes mátká! mily boldog vagyok!

EGYÜTT Mi szép vagy, édesem,
TOGETHER örömben és búban,

MÁRIA dicső vonásidon
az isten képe van.

LÁSZLÓ báj vonásidon
az isten képe van.

At last there are a few moments
to be with your, dear Mária.
I feel heavenly joy,
that I wish to last without end.

I was craving for the moment,
to relieve my soul for you.
My love! Although I believe that blood
and shame do not soil your hand,
still the tortures of hell I must withstand.

My dear, not a word about that! So unpleasant!
I want to hear from your crimson lips
none else but words of love.

O, dear love! How happy I am!

How gorgeous you are, my dear,
come joy or sorrow.

In your noble face
I see God's image.

Your charming face
shows God's image.

EGYÜTT Villámtüzes szemed
TOGETHER fénylő, arany napom,
s tündér sugárai
felszívják bánatom.

CABALETTA

EGYÜTT Szép vagy, édesem,
TOGETHER örömben, búbán stb.

MÁRIA Mikor leszesz már enyim örökre?
Mikor köt össze a pap áldása?

LÁSZLÓ Atyád és a király Budára kívánnak bennünket, és ott, ked-
vesem, ott leszesz enyim örökre! Ott tartandok egy oly
pompás menyegzőt, melyet még eddig nem látott Buda!

MÁRIA Ó, boldogság!

EGYÜTT Szép vagy, édesem,
TOGETHER örömben, búbán stb.

Ajkad ha felnyitod
bíbor szegélyivel,
vélném, az angyalok
csábítanak mennybe fel.
Felséges illatú,
balzsam leheleted
az istenek közé
varázsol engemet!
(*elmennek*)

Your sparkling eyes
are my golden sun,
its luminous rays
soak up my grief.

How gorgeous you are, my dear,
come joy or sorrow, *etc.*

When will you be mine forever?
When will the priest's blessing bind us?

Your father and the King wish us to go to Buda, where,
my dear, you will be mine forever! Our nuptials will be
the most stupendous that Buda has ever seen!

O, happiness!

How gorgeous you are, my dear,
come joy or sorrow, *etc.*

If you open for me
your crimson lips,
it feels as if angels
entice me to heaven.
Sweet-smelling ointment,
your breath
enchants me
to the realm of the gods!
(*exeunt*)

Változás ❖ *Change of Scene*

Templom előtti csarnok
Hall in front of the church

SCENA VII

Király, László, Mátyás arannyal hímzett vörösbársony egyforma dolmányokban, Erzsébet, Mária fényes ruhában,
hölgyek, főurak stb.
*King, László, Mátyás in identical red velvet coats, embroidered in gold, Erzsébet, Mária in lustrous gowns, ladies,
noblemen, etc.*

NO. 15

FINALE

KIRÁLY Magyarjaim! halljátok meg szavam!
KING és te, érdemes vezérem özvegye!

Miként egyenlők e bíbor ruhák,
érzelmetekkel szívem oly rokon.
E percenettől jó anyám leszesz,
és gyermekid szívem testvérei.

Rajtok bosszút nem állok én.

KÓRUS Éljen László király! Éljen!
CHORUS

KIRÁLY De most templomba, királyi eskümet
KING oltár előtt letenni, és legott
Budára jöttök: illendő dolog,
hogy rokonim körömben legyenek.

KÓRUS Éljen László király! Éljen!
CHORUS (*a templomba mennek*)

MORCEAU D'ENSEMBLE

KÓRUS Soká, soká éljen, éljen a király!
CHORUS Bosszút ő soha nem áll, kegy lakik szívében.

LÁSZLÓ, Engedje az Isten kegyelmi jeléül,
MÁTYÁS, országa viruljon, bék' lengje körül.
ERZSÉBET, Soká, soká éljen stb.
KÓRUS (*ájtatos állásban maradnak mindnyájan, míg a kárpit*
CHORUS *legördül; a templomból többféle csengetés hallik, arra az egész nép meghajtja magát*)

VÉGE A MÁSODIK FELVONÁSNAK

My Hungarians! Hear my word!
You, widow of my worthy commander!

Just as these purple gowns are alike,
so does my heart share your feelings.
From this moment on, you are a mother to me,
and your children are brothers of mine!

I shall not take revenge on them.

Long live King László! Long live!

Into the church now! My royal oath
to take by the altar, and right away
we set off for Buda: it would be proper
to have my next of kin near me.

Long live King László! Long live!
(*they all go to church*)

Long live! Long live the king!
He takes no revenge, his heart is merciful.

Ask God almighty, as a sign of his mercy,
to flourish his land, in blessed peace.
Long live!, *etc.*
(*they all freeze in a pious gesture while the curtain rolls
down; bells ringing from the church, people bow in
awe*)

END OF ACT TWO

Harmadik felvonás ❖ *Act Three*
Ármány ❖ *Intrigue*

Történethely: Buda, 1457 ❖ *Scene: Buda, 1457*
Nádori palota belseje ❖ *The Palatine’s Palace*

SCENA I
László, Gara

NO. 16
DUETTO

GARA Fiam, mi hoz lakomba oly korán? olyan derült, magasztos arculattal.

LÁSZLÓ Atyám, szívem magasztosan dobog, mert itt van a várt, égi pillanat, hogy ős családod izmos törzsökébe oltassam.

GARA Én nem értelek.

LÁSZLÓ Halld tehát! Azért jövök, hogy mátkapáromat oltár elé vigyem.

GARA Hogyan, fiam, csak nem felejtéd el, mint egyezénk? hogy a menyegző egy hó múlva lesz.

LÁSZLÓ Mocsoktalan magyar lelkedet ismerve, mért tagadjam el, mit rejt szívem legmélyebb rejteke. Halld hát: reábírtak barátaim, hogy hagyjam el minél előbb Budát.

GARA De nincs okod miért. Beszélj tovább, hadd halljam!

LÁSZLÓ Rám nézve minden órán
veszélyesebb Buda,
megváltozott irántam
László indulata.

Sűrű tömegben állnak
körötte ellenim,
s pokolszínekre festik
naptisza tetteim!
Míg hát szabad fejemre
nem szállna kárhozat,
a józan ész javallja
eltávozásomat.

GARA Mitől lehetne félned,
megfogni nem tudom,
s aggályodon szívedben
nagyon csodálkozom.
Távol van a veszély, míg
melletted áll Gara,
szavamra semmivé lesz
irigyd tábora.
S hogy a király kedélye
rád nézve változott,
az oly rágalom, minőt csak
egy gaz koholhatott.

LÁSZLÓ Szóval nincs kedvem itt,
oly nyomasztó a lég,
s elfojtja szűmben a
szabadság érzetét.
El e falak közül,
gyorsan Temesre le,
hol szúm korlátatlan,
mint tengerek szele.

Atyám, ó, kérlek, nyújts segédkezet.

GARA Add hát elő kiszámolt tervedet.

LÁSZLÓ Pompás menyegzőmre minden kész. Atyám, te meghívod a királyt: esküvés után neki kijelentem szándékom, és hiszem, megegyezik, ha meglátandja táborom legszebb ötszáz vitézeit körömben; és holnap el Temesre, el sas-félszkembe, kedves Máriámmal, hová nem hat a kígyók sziszegése és orgyilkosimnak éles fegyverök.

GARA A terv helyes.

Dear son, what brings you so early, in such high spirit and radiant face?

My father, hear my heart’s solemn beat, as the long-awaited moment has arrived, when I am imbued into the strong stem of your family.

I do not understand.

Listen to my word! I came to take my dearest bride to the altar.

What do you mean, my son? Perhaps you forgot our agreement? that the nuptial day must wait a month.

Trusting your true Hungarian soul, I shall not hide from you what lies at the bottom of my heart. Listen! My friends convinced me to leave Buda as quick as I can.

But you have no reason. Tell me more, let me hear.

Every hour I spend here
Buda holds more dangers for me,
with the shifting sentiment
of King László.

Dozens of my enemies
fawn upon him,
painting my honest deeds
in infernal colours!
Until I am free
of despise and curse,
rationale suggests
that I should leave.

What makes you afraid,
I cannot conceive,
and your worries
make me wonder.
The danger is far,
while Gara stands by,
and solemnly swear
your enemies vanish to air.
The king’s sentiment
towards you changed?
Slander it is, contrived
by some two-faced rogue.

I do not feel like staying,
the air is thin around me,
and stifles in my heart
the sensation of freedom.
I wish to break free
of these walls, for Temes
where my heart is unbridled
like the ocean’s wind.

Father, I plead for your helping hand.

Tell me then your exact plan.

For a grand nuptial, everything is set. You invite the king, dear father: after the wedding I tell his majesty my disposition, and I believe he’ll consent if he sees the best five hundred men of my troops with me; the next day I am off to Temes, my eagle’s nest, with my dearest Mária, far from the hissing snakes and sharp blade of my assassins.

The plan is proper.

LÁSZLÓ	Atyám, megegyezel?	Father, do you agree?
GARA	Örömmel.	With pleasure.
LÁSZLÓ	Úgy hát menj a királyhoz, és én menyasszonyomat ka- romba fűzve bemutatom a váró násznépnek.	Well, then go to the king, while I take my bride's arm and present her to the wedding guests.
CABALETTA		
GARA	A csácsogó bolond fejét beszélte le, menyasszonyágy helyett sötét börtön helye!	The gibbering fool, he's talking his head off, swapping his nuptial bed for a dark dungeon cell!
GARA	A csácsogó bolond <i>stb.</i>	The gibbering fool, <i>etc.</i>
LÁSZLÓ	El e falak közül <i>stb.</i>	I wish to break free, <i>etc.</i>
GARA	Gondoskodni fog felőled atyád és jó királyod.	Your father and the good king will care for you.
LÁSZLÓ	Gondoskodni fog felőlem atyám és a király.	My father and the king will care for me.
GARA	A csácsogó bolond <i>stb.</i>	The gibbering fool, <i>etc.</i>
LÁSZLÓ	El e falak közül <i>stb.</i> (<i>elmennek</i>)	I wish to break free, <i>etc.</i> (<i>both leave</i>)

Változás ❖ *Change of Scene*

Királyi palota belseje
In the Royal Palace

SCENA II
Király
King
NO. 17
ARIA

KIRÁLY
KING

Meddig tartod béklyózva szívemet, vad kín? te, a nyugal-
mak ördöge? Dúló kezed letépte arcáimról a szende ró-
zsát, és szemem tüzét eloltá könnyeimmel.

Sóvár szívűk, ti, kik
bíbort óhajtotok,
lássátok a királyt,
és szánakozzatok!
Ti míg a trón felől
álmodtok álmokat,
ébred le engemet
a rózsás támadat.
Sóvár szívű, jövel!
bíbort, pálcát adok,
helyettek szűmre csak
egy csepp balzsamot.
Rajoskodó bolond,
ne csald meg tenmagad,
boldogságot csupán
a szív nyugalma ad.
Sebes szívem most
egy vad sziget,
nincs benne élet,
kopár, rideg.
Körötte tenger
nagy bánatom:
evezz át rajta,
szent nyugalom!

CABALETTA

Tündér, te bájos,
szép Máriám!
csak te vagy orvosa
a királynak!
Szép ajkaidról
csak egy szavad
megadja ismét
nyugalmamat.

Tündér, te bájos *stb.*

How long do you keep my heart in the fetters of pain, you
devil of tranquility? Your ruinous hand ripped from my
face the roses, and the fire of my eyes was put out by tears.

You, with your envious hearts,
longing for royalty.
See your majesty
and pity him!
You, while your dreams
linger upon my throne,
the rosy break of the day
finds me wide awake.
Come, with your envious hearts,
I give you purple and scepter,
in exchange for a drop of balm
to cure my aching heart!
You raving madman,
don't fool yourself!
Happiness only resides
in a peaceful heart.
My wounded heart
is a barren island,
with no sign of life,
bleak and harsh.
The sea all around
is my deep sorrow.
Steer the waves,
blessed harmony!

Sweet, slender lady,
lovely Mária!
You be the cure
for the king's curse.
A single word
from your beautiful lips
restores again
my tranquility.

Sweet, slender lady, *etc.*

SCENA III
Király, Gara
King, Gara

NO. 18
SCENA

GARA *(jő)*

KIRÁLY *KING* Jövel, Garám, kedves tanácsosom! Tréfás beszéded hervadt ajkaimra ültessen ismét egy-két víg mosolyt.

GARA Uram, király! jelenleg szóm komoly, de űzze el szíved borulatát: Tied leányom!

KIRÁLY *KING* Tréfálsz?

GARA Nem, jó király! Kebledre tűzöm őt ma még!

KIRÁLY *KING* És Hunyad?

GARA Egy pártütő érdemetlen reá; kitépem őt vérfoltos karjából.

KIRÁLY *KING* Szólj, ó, beszélj, szerette nádorom!

GARA E nagyravágyó cimboráival egy új merénnyt koholtak ellened, melyet nékem csak most beszéle ki, vélvén, hogy vele érzek, mint ipája.

KIRÁLY *KING* És e merény?

GARA Menyegzőjére hí, s füledbe dongva ott hattyúdalog, a pártütők iszonytató raja nyakadra fojtja bíborpalástod arany zsinórját.

KIRÁLY *KING* Ó, ez fürtelem!

Te, akivel éreztetém legtöbb kegyelmemet, meddig fogod rengetni még királyi székeket? Nem ő vágá le Cilleit? kedves atyámfiát; és most számomra edzi még királyt ölő vasát? Halál fejedre, pártütő, többé nincs irgalom! Menj, tedd fogollyá, hű Garám, őt, a gonoszt néked átadom.

És Mária?

GARA E pillanattól tiéd.

KIRÁLY *KING* Ő enyém, ó, égi gyönyör! *(sebesen el)*

SCENA IV
Gara

GARA Örökre fel tehát, örökre most, Gara! Legott körülfolýand királyod bíbora! S e pártütő dacos, vasas kezemben van! Pokolra esküszöm! onnan ki nem suhan. És míg a gyászos vérpadon végátka elhörög, fájára ércszavam pusztulást mennydörög! *(elmegy)*

(enters)

Come, Gara, my beloved counsel! Let your witty words conjure again a smile or two on my withered lips.

My lord, majesty! my word is serene, but may dispel the clouds of your heart: My daughter is yours!

Joking, are you?

None the least, good majesty! She will be yours today.

What with Hunyadi?

A treacherous rogue is not worthy of her! I tear her from his blood-stained hands.

Speak up your mind, my dearest Palatine!

The complacent man and his companions were scheming against you again. He revealed the plot just a while ago, confiding in me as his father-in-law.

What is the plot?

On his nuptial day, he swoons your swan song in your ears, then a hoard of disloyal ruffians strangles you with the golden cord of your purple robe.

What utter horror!

The one who enjoys my mercy the most: how long is he threatening my royal throne? Didn't he kill Cillei? my dearest kinsman? And now he sharpens for me his assassin's sword? Death on your head, rebel, there's no mercy and hope any more! Arrest him, faithful Gara. I grant you the scoundrel.

And Mária?

She is yours now!

She is mine! O, happiness! *(hurries off)*

Happy days, Gara, happy days will come! You will be wrapped soon in royal purple! The treacherous rogue is in my hand for sure; and I swear to the fires of hell, I won't let him slip away! While he heaves his death rattle on the blood-spattered block, I will denounce the demise of his race! *(exit)*

Változás ❖ *Change of Scene*

Kerti palota Hunyadinál
Garden palace in László's quarters

SCENA V
Mátyás, násznép
Mátyás, wedding guests
NO. 19
FINALE

KÓRUS Harsogj örömdalt,
CHORUS víg nászsereg,
ős, nagy Budát hogy
rendítse meg.
Zúgjátok el, szét,
bőgő szelek,
e dús magyar föld
s Erdély felett.
Úgy forra eggyé
Hunyad s Gara,
mint e virágzó
testvérhaza.
Harsogj örömdalt,
víg nászsereg,
ős, nagy Budát hogy
rendítse meg.
De hol van ő és
szép menyasszonya?
kit üdvözölt most
ajkaink dala?
MÁTYÁS Itt leendnek nemsokára,
addig is danára fel,
járjon a habzó kehely!
KÓRUS Addig is danára fel,
CHORUS járjon a habzó kehely!
MÁTYÁS De jőnek ők!
KÓRUS Mi szép, mi délceg
CHORUS a vőlegény,
hős láng világa
ragyog szemén.
Nagy messze terjed
bár e haza,
oly rózsza nincs rajt',
mint Mária.
Harsogj örömdalt *stb.*
MAGYAR TÁNC

Sing a song of joy,
happy company,
quiver the ancient walls
of mighty Buda.
Tempestuous winds,
run and blow
over the fertile lands
of Hungary and Transylvania:
Hunyadi and Gara
bond in unison
like our beloved
double motherland.
Sing a song of joy,
happy company,
quiver the ancient walls
of mighty Buda.
But where is he
and the beautiful bride?
for whom we sing
a song of joy?
Soon they will be here.
Until then, don't cease the song
and let the cup make its rounds!
Until then, don't cease the song
and let the cup make its rounds!
But here they come!
How handsome and wholesome
the groom,
what valiant fire
in his eyes glow.
Vast and mighty
as our country be,
a more gorgeous rose nowhere grows
as Mária.
Sing a song of joy, *etc.*
HUNGARIAN DANCE

SCENA VI
Előbbiek, László, Mária
The same, László, Mária

LÁSZLÓ Nemes barátim!
Ím, itt hozom
közétek angyali,
bájló menyasszonyom!
KÓRUS Éljen Hunyadnak
CHORUS derék fia!
s tündérkecsű
szép menyasszonya!
CABALETTA

MÁRIA Mi égi báj ez, mi pillanat,
hevül a vérem, erem dagad,
karomba zárom sajátomat,
lelkemben az üdv forrása fakad.
Beteljesültek ma vágyaim,
nyugpontot értek kíváнатim.
Mi égi báj ez, mi pillanat *stb.*

Noble friends!
Here I bring
in your midst
my angel bride!
Long live the gracious son
of Hunyadi!
and his sweet, slender,
beautiful lady!
What heavenly joy, what moment,
my blood simmers, my veins swell,
I fold my dear in my arms,
and streams of bliss well up in my soul.
My dreams have come true,
my wishes fulfilled today.
What heavenly joy, what moment, *etc.*

LÁSZLÓ,	Enyém vagy most örökre,	You are now mine forever,
MÁRIA	te szép rózsaszál,	you beautiful rose,
	nem szakaszt ki karomból,	and nothing tears you from my arms
	csak a halál.	but death.
SCENA VII		
	Előbbiek, Gara, fegyveresek	
	<i>The same, Gara, armed guards</i>	
GARA	<i>(föllép, hátul a karzatra töméntelen fegyveres tódul)</i>	<i>(enters, hoards of troops swarm the gallery)</i>
	Es én! – Pártos! rabom vagy	And me! – You rogue and your accomplices,
	a király nevében, cimboráiddal!	you are the king’s prisoners!
MIND	<i>(felugranak)</i>	<i>(jumping to their feet)</i>
ALL	Nagy ég!	Good heavens!
VÉGE A HARMADIK FELVONÁSNAK		
END OF ACT THREE		

Negyedik felvonás ♦ *Act Four*
Vérpad ♦ *The Gallows*

Tömlöc Budán ♦ *Prison in Buda*

SCENA I		
László bilincsekben		
<i>László in fetters</i>		
NO. 20		
ENTR’ACTE ET CAVATINE		
LÁSZLÓ	Sötét börtön, itt vagyok hát, rémes falaid között, kitépve véreim közül! elzárva a zajgó világtól, letaszítva boldogságom küszöbéről. Irigyeim szája mérges tajtékkal pöké le (ossia: Irigyeim szája gaz rágalommal gyalázá) nap-tizta erényemet, és miért?	Dark prison, here I am confined among horrid walls! Locked away from my kin, and far from the noise of the world, thrust right from the gateway of my happiness. My envious enemies smeared my shining virtues with venomous spume. (ossia: My envious enemies foulmouth and slander my shining virtues.) And why?
	Ó, nyílt karodból, ó, szent szabadság! miként szakaszt ki a gonoszság! Állék szerencsém fénylő fokán, s pokolfenekre lesújtatám. De tiszta szűmbe szent béke szállt, nyugton túrendem a zord halált.	From your open arms, blessed freedom! wicked forces snatched me out! From the brightest height of my luck, I was thrown to the fathom of hell. But my chaste soul is taken with blessed peace, and I bear with restraint the fearful death.
	Halál? miért? – Kihallgatás nélkül, nem, nem viendenek vérpadra. Fel, fel a törvény elébe, és ott az igazság dicső fénye elsápasztja a gonosztettet, és világot hoz ártatlan-ságomra.	Death? why? – Without a fair trial, they won’t take me to the gallows. I must see the king, and the glorious light of truth will wane the shameful deed, and shed light on my innocence.
	Ó, Máriám! szép menyasszonyom! Eltépi szűd a nagy fájdalom!	Oh Mária, my beautiful bride! Your heart is breaking under the immense pain!
	<i>(ajtónyikorgás)</i> Hallga! nyílik börtönöm ajtaja. Vajon ki jó?	<i>(creaking door)</i> Harken! My prison door opens. Who is coming to see me?
SCENA II		
László, Mária		
NO. 21		
SCENA		
MÁRIA	<i>(beszalad)</i> Szabadság angyala! <i>(ölelkezés)</i>	<i>(enters)</i> Angel of freedom! <i>(they embrace)</i>

LÁSZLÓ	Hogyan vetéd fejed ily merényre? mint jutál ide, börtönömbe?	What made you come to my cell? How did you get into this prison?
MÁRIA	Megvesztegetém az őrt! – Jer, Lászlóm, hagyd itt e rémes helyet: menjünk Temesre, sasfészkedbe, hová nem ér el hóhérid keze.	I bribed the guards! – Come quick now, dear László, leave this horrendous place, and come with me to Temes, your castle, far from the hand of your murderous pursuers.
LÁSZLÓ	Édes Máriám! az bűnös, ki börtönéből szökve távozik: szívem tiszta, nyugton megyek a törvények elébe.	Sweet Mária! A sinner escapes his prison, but my heart has nothing to hide, and I face the law with the greatest of calm.
MÁRIA	Számodra kész a vérpad; nem ment ki többé semmi hata- lom. Jer, jer! Hah! jőnek! – Nagy isten! elvesztünk! (<i>László keblére hanyatlik</i>)	The gallows are made for you; no power can save your head, come quick! They’re here! – Oh good! We are lost! (<i>she falls in his arms</i>)
SCENA III Előbbiek, Gara, örök <i>The same, Gara, guards</i>		
GARA	(<i>az ajtóban</i>) Hah! nyitva a börtön! – El, az őr után! Halál bére a hűte- len szolgának! (<i>leányához</i>) Mit látok! leányom itt, e becstelen karok között?	(<i>in the doorway</i>) The prison is open! Go get the guard! Death is the wage of the unfaithful servant! (<i>to his daughter</i>) What do I see! My daughter in his disgraceful arms?
LÁSZLÓ	Hah! ezt nékem?! (<i>kardjához kap, de hiányát észrevévén, fejét fájdalom- mal keblére hajtja</i>)	You aim that at me!? (<i>reaches for his sword; realising its lack, he lowers his head with sorrow</i>)
GARA	(<i>leányához</i>) Hahogy nem fojtod el vétkes szerelmedet, átkom fog sírodig kísérni tégedet!	(<i>to his daughter</i>) If you cannot stifle your shameful love, my curse will follow you to the grave!
MÁRIA	(<i>térdre esik</i>) Imádott, jó atyám! hallgasd meg gyermeked, mentsd meg Lászlómat; ő semmit sem vétkezett.	(<i>falls to her knees</i>) My beloved father! Listen to your child, and save my dear László; he is innocent.
LÁSZLÓ	(<i>felemeli</i>) Fel e pogány elől, töröld le könnyedet! A törvény szent szava kimentend engemet.	(<i>raises her</i>) Don’t you kneel for this heathen, and wipe off your tears! The sacred word of the law will clear me.
GARA	(<i>örökhöz</i>) El e leánnyal! el vele! palotám legmélyebb rejtekébe!	(<i>to the guards</i>) Away with the girl! away with her! to the deepest recess of my palace!
MÁRIA	Isten veled hát, hős bajnokom! enyim leendesz túl a síron.	God be with you, my brave warrior! you will be mine beyond the grave.
LÁSZLÓ	Isten veled hát, menyasszonyom! enyim leendesz túl a síron.	God be with you, my dear bride! you will be mine beyond the grave.
GARA	Ha nem fojtod el <i>stb.</i>	If you cannot stifle, <i>etc.</i>
LÁSZLÓ, MÁRIA	Ah, istenem! Isten veled hát <i>stb.</i>	My God! God be with you, <i>etc.</i>
LÁSZLÓ, MÁRIA	Isten veled, Isten veled!	God be with you, God be with you!
GARA	Hurcoljátok innen el! (<i>Máriát kiveszik László karjából, és elviszik</i>)	Take her away! (<i>Mária is taken from László’s arms and ushered away</i>)
GARA	(<i>Lászlóhoz</i>) Meglátjuk, derék hős, megtartod-e a vérpadon is makacs dacod! (<i>örökhöz</i>) Hurcoljátok utánam! (<i>mind el</i>)	(<i>to László</i>) We shall see, courageous hero, whether you keep your word at the gallows! (<i>to the guards</i>) Take him with me! (<i>all leave</i>)
INTRODUZIONE DELLA MARCIA FUNEBRE		

Változás ❖ *Change of Scene*

György terének egy része Budán
Part of Saint George’s square in Buda

SCENA IV

NO. 22

FINALE

MARCIA FUNEBRE

Hátul a szín mélyén gyászmenet alatt kísértetik László a vérpad felé, rajta a Király ajándékozta bársonyruha. Szél-moraj hallik. Az idő elsötétül.
Backstage, László is being led towards the scaffold, wearing the King’s gift: the purple velvet robe. Wind blowing. The weather is gloomy.

SCENA V

Erzsébet, őrk, kívül: László, Gara, nép
Erzsébet, guards, offstage: László, Gara, the people

SCENA ULTIMA

ERZSÉBET	<i>(gyászban a színre rohan; nagy villámlás)</i> Hol van ő? hol fiam? bocsássatok, hogy tépjem ki őt a hóhér kezéből!	<i>(rushes anxiously to the stage; thunderbolt)</i> Where is he? Where is my son? Let me grab him from the headman’s hands.
ŐRÖK GUARDS	<i>(visszataszítják)</i>	<i>(they push her back)</i>
ERZSÉBET	Bocsássatok a királyhoz!	Allow me to the king!
ŐRÖK GUARDS	El innen!	Clear away!
ERZSÉBET	<i>(iszonyú dörgés és villámlás)</i> Ó, mennydörögj, ordíts, te fergeteg! dörgésed a földet hogy rázza meg! És tudja meg szerte a nagyvilág: ártatlanul ölik Hunyad fiát. Lám, a természet is szégyenében gyázkárpitot von e tett fölébe. És megszánta őt legott a menny maga, búvában mint zuhog könnyzápora.	<i>(amidst thunder and lightning)</i> Strike and howl, storm, blow wind! Let your thunder shake the earth! Let the whole wide world know that the son of Hunyadi dies innocent. Even nature is ashamed, covering this deed with a shroud, and heavens took pity on him, shedding tears of sorrow!
ERZSÉBET	<i>PREGHIERA</i> <i>(letérdel, és imádkozik)</i> Ah! menny és föld hatalmas Istene! tekintsed szörnyű fájdalmimat! Ó, adj erőt szívemnek, és ne hagyj leroskadni e nagy kín alatt. Vérpadra hurcolják gyermekemet, megölni ártatlanul az árvát, a bűntelent. Jó vagy te, Isten! azt nem engedheted, hogy ármány győzzön az igazság felett. Ó, szégyenítsd meg, atyám, a bűz gyilkosokat, mentsd meg nekem s a hazának jó magzatomat. Ó, mentsd meg a hazának őt, és én áldalak! Nagy Isten! fiam! Hol van ő? hol fiam? Bocsássatok, hogy tépjem őt ki a hóhér kezéből! Bocsássatok a királyhoz!	<i>(kneels for a prayer)</i> Mighty God of heaven and earth! Look at my terrible pain! Give my heart enough strength under my immense grief not to bend. My child is dragged to the gallows, to be slain, though he is orphaned and innocent. Merciful God! you cannot let deceit overcome honesty. Oh Lord, dishonour the vile murderers, save my child for me and for the motherland, save him for our nation, and I will bless your name! Almighty God! my son! Where is my son? Let me grab him from the headman’s hands! Allow me to the king!
ŐRÖK GUARDS	Nem lehet, el innen!	Impossible. Away with you!
ERZSÉBET	Nagy Isten!	Almighty God!

	LÁSZLÓ	(<i>a vérpadon</i>) Magyarok! halljátok végszavam! Én ártatlanul halok meg! Az látja lelkem, kinek bírói széke előtt leendek néhány perc múlva, hogy tehetségem, gondolatom, mindenem e pillanatig a honé vala!	(<i>on the gallows</i>) Hungarians! Here my last words! I shall die innocent! I'll face my only judge in a few minutes, and he'll read my soul: that all my thoughts and all my deeds were devoted to my nation until the very moment!
	ERZSÉBET	Hah! Térdel ott, a vérpadon, bekötve homloka, fölötte villog szörnyűen a hóhér pallosa. Gyilkos, megállj! Ártatlan ő! Megölni nem szabad! Most vág! Nagy Isten! szép feje a törzsökön marad. Másodszor is! Harmadszor is! Ő él! Ő mentve van!	No! He is kneeling there over the block, bandage on his eyes, with the headman's axe above him ready to strike. Stop, you slaughterer, he is innocent! Spare his life! He is striking now! Almighty God! His head remains untouched. For the second time! For the third! He is alive! He is saved!
	LÁSZLÓ	Király! ártatlan vagyok! Ím, az Úr látván azt, elvevé a bakó erejét, és én bántatlan vagyok!	Majesty! I am innocent. Our Lord knows and so distracts the headman's axe. I am unscarred!
	KÓRUS CHORUS	Kegyelem! kegyelem!	Mercy! Mercy!
	GARA	(<i>hangosan kiált</i>) Vágd! (<i>a vágás hallik a színpadon</i>)	(<i>shouting</i>) Strike again! (<i>the sound of the striking axe on stage</i>)
[	ERZSÉBET	Jaj, jaj! Ó, fiam! (<i>földre omlik</i>)	Alas! My son! (<i>collapses</i>)
	KÓRUS CHORUS	Jaj, jaj! Istenem!	Alas! My God!
		VÉGE A DALJÁTÉKNAK	END OF THE OPERA

(Translated by Csaba Varjasi Farkas)